

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 4Saz/2/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7013200278
Dátum vydania rozhodnutia: 29.05.2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marianna Hrabovecká
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2013:7013200278.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach, samosudkyňa JUDr. Marianna Hrabovecká, v právnej veci navrhovateľa: O. V. D., D.. XX.XX.XXXX S. P. D. W., P. O., Z. F. (Ď. U. „), Z. Š. A., G. A. J., Z.Ý., L. S., S. Z., Č. Z. Y. A. Y. Z. W. A. W. XX.XX.XXXX, A. H. A. S. G. A. S. O. O., Č. J., O. Č. Z., Z., A. A. D. Ú. Z. F. (Ď. U. „) H. XXX/XX, XXX XX G., zastúpeného Mgr. Jarmilou Vargovou, advokátkou, č. zápisu v SAK: 5117, so sídlom Geromettova 131, 966 21 Lovča, pracovisko Brečtanová 21, 831 01 Bratislava, proti odporcovi: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad, Pivonková ul. č. 6, 812 72 Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia ČAS: MU-781-10/PO-Ž-2012 zo dňa 24.01.2013, takto

rozhodol:

Z r u š u j e v zmysle ustanovenia § 250j ods. 2 písm. c), d), O.s.p. rozhodnutie odporcu ČAS: MU-781-10/PO-Ž-2012 zo dňa 24.01.2013 a vec v r a c i a odporcovi na ďalšie konanie.

Účastníkom náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

Odporca napadnutým rozhodnutím ČAS: MU-781-10/PO-Ž-2012 zo dňa 24.01.2013 v zmysle ustanovenia § 20 ods. 3 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o azyle“) z dôvodu nesplnenia podmienok podľa § 13a citovaného zákona nepredložil navrhovateľovi doplnkovú ochranu, ktorá mu bola poskytnutá dňa 12.01.2012 rozhodnutím odporcu ČAS: MU-459-13/PO-Ž-2011.

Navrhovateľ pred pracovníkmi Oddelenia cudzineckej polície Policajného zboru G. požiadal dňa 29.10.2012 o predĺženie doplnkovej ochrany. Pri podaní žiadosti uviedol, že dôvody, pre ktoré mu bola poskytnutá doplnková ochrana stále pretrvávajú.

Za účelom zdôvodnenia podanej žiadosti bol s navrhovateľom dňa 03.01.2013 vykonaný pohovor, v rámci ktorého navrhovateľ uviedol, že:

- žil a pracoval v meste O., kde za ním viackrát prišli príslušníci Al Shabaab so žiadosťou, aby sa k nim pridal, čo navrhovateľ odmietal; koncom roka 2010 ho mali príslušníci Al Shabaab fyzicky napadnúť a spôsobiť mu zranenie brucha, pričom mali taktiež umiestniť pred obchodom, kde pracoval, bombu, ktorá mu mala zraniť nohu; navrhovateľ sa údajne obával o svoj život a vycestoval zo Z.;
- ako ďalej poznamenal, do krajiny pôvodu je ochotný sa vrátiť za podmienky, že na území SR ukončí vysokú školu; zároveň dodal, že po príchode do Z. by chcel kandidovať na prezidenta;
- v prípade návratu do krajiny pôvodu sa údajne ničoho konkrétneho neobával; nemal by však kde bývať a musel by žiť na ulici, keďže v Z. nikoho nemá.

Iné dôvody žiadosti o predĺženie doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky navrhovateľ v konaní pred odporcom neuviedol.

Úvodom odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odporca poznamenal, že doplnková ochrana bola navrhovateľovi poskytnutá na základe toho, že v prípade osoby navrhovateľa nebolo možné s dostatočnou istotou vylúčiť, že by v prípade návratu do krajiny pôvodu nebol ohrozený jeho život alebo nedotknuteľnosť osoby z dôvodu svojvoľného násillia súvisiaceho s nepriaznivou bezpečnostnou situáciou, respektíve že by navrhovateľ nebol vystavený vážnemu bezpráviu počas vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu.

Po podaní žiadosti o predĺženie doplnkovej ochrany však správny orgán v konaní zistil, že podmienky na ďalšie predĺženie doplnkovej ochrany s ohľadom na dikciu ustanovenia § 13a zákona o azyle v prípade navrhovateľa nie sú splnené.

Odporcovi po vyhodnotení spisového materiálu vyplynulo, že voči osobe navrhovateľa nebolo vedené trestné konanie, navrhovateľ nebol väznený, zatknutý alebo zadržaný oficiálnymi štátnymi orgánmi a rovnako nebolo preukázané, že by mal v krajine pôvodu nejaké problémy so somálskymi štátnymi orgánmi. Preto odporca v prípade navrhovateľa hrozbu vážneho bezprávia v podobe uloženia trestu smrti alebo jeho výkonu vylúčil. Podobne vylúčil i hrozbu mučenia, neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania.

Súčasnú situáciu v krajine pôvodu navrhovateľa odporca označil za stabilnú, respektíve zlepšujúcu sa. Dodal, že príslušníci Al Shabaab boli vládnymi vojskami vytlačení za hranice mesta O. a že vnútroštátny konflikt opustil teritórium hlavného mesta.

Vo vzťahu ku hrozbe vážneho a individuálneho ohrozenia života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho konfliktu odporca konštatoval v prevažnej miere politickú, hospodársku, ako aj bezpečnostnú situáciu v Z.. Uviedol, že situácia v krajine pôvodu navrhovateľa sa od augusta 2011 (kedy sa povstalci z Al Shabaab stiahli z kľúčových pozícií v meste O. a protivládne jednotky získali kontrolu nad viacerými oblasťami krajiny) podstatne zmenila. Správny orgán argumentoval návratom vnútorne presídlených osôb z koridoru V. do mesta O., nárastom počtu obyvateľov v O., zlepšením bezpečnostnej situácie v meste, ako i poskytovanou rozsiahlou humanitárnou pomocou. Taktiež poukázal i na prezidentské a parlamentné voľby (ktoré sa v krajine konali v roku 2012) s tým, že do Z. sa vracajú aj medzinárodné mimovládne organizácie, diplomatické misie, ale i členovia somálskej diaspóry, žijúci v zahraničí.

Správny orgán záverom rozhodnutia taktiež uviedol, že existencia asymetrických militantných incidentov v meste, ktoré idú na vrub tohto hnutia, nestačí na posúdenie a vyhodnotenie individuálnej situácie v prípade návratu navrhovateľa do O., ako situácie vážneho a individuálneho ohrozenia života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu. Zároveň podotkol, že je potrebné v tejto súvislosti brať do úvahy intenzitu, lokalizáciu, ako aj štruktúru týchto útokov a samotnú mieru ohrozenia civilného obyvateľstva z tohto titulu. Podľa názoru odporcu primárnymi cieľmi Al Shabaab sú najmä politicky činné osoby a príslušníci armádnych zložiek, pričom hlavným spôsobom boja hnutia sú najmä nástražné výbušné systémy, samovražedné útoky či mínometné útoky. Pri týchto útokoch síce dochádza i k obetiam na civilistoch, avšak je nevyhnutné brať do úvahy ciele, počty, intenzitu a rozšírenie týchto útokov.

Za účelom posúdenia žiadosti navrhovateľa odporca využil viaceré zdroje, najmä však informácie z Analýzy krajín pôvodu- Z. zo dňa 24.08.2012, vydanej ODZS pod číslom ODZS-2012/000140-036 a z analýzy vydanej ODZS pod číslom ODZS-2012/000140-63 zo dňa 29.10.2012.

Vzhľadom k tomu, že navrhovateľ prestal spĺňať podmienky na poskytnutie doplnkovej ochrany uvedené v § 13a zákona o azyle, odporca doplnkovú ochranu navrhovateľovi v zmysle § 20 ods. 3 citovaného zákona nepredĺžil, čím navrhovateľovi doplnková ochrana v zmysle § 15a ods. 1 písm. e) zákona o azyle zanikla.

Opravným prostriedkom zo dňa 28.02.2013, odoslaným na poštovú prepravu dňa 04.03.2013, sa splnomocnená zástupkyňa navrhovateľa domáhala zrušenia rozhodnutia odporcu ČAS: MU-781-10/PO-Ž-2012 zo dňa 24.01.2013 v celom rozsahu a vrátenia veci na ďalšie konanie.

Splnomocnená zástupkyňa navrhovateľa v podanom opravnom prostriedku argumentovala:

- že zistenie skutkového stavu bolo nedostačujúce na posúdenie veci (podľa názoru splnomocnenej zástupkyne navrhovateľa sa v administratívnom spise odporcu nachádzali iba jednostranné pozitívne a nedostatočné informácie z krajiny pôvodu navrhovateľa s ohľadom na neustále sa meniacu bezpečnostnú situáciu; zároveň dodala, že v čase vydania napadnutého rozhodnutia boli dostupné mnohé správy z rôznych zdrojov, potvrdzujúce útoky, samovražedné útoky, ako aj bombardovanie v hlavnom meste O. a v jeho okolí; splnomocnená zástupkyňa navrhovateľa taktiež trvala na tom, že útoky na hlavné mesto O. so správami o úmrtiach civilistov naďalej pretrvávajú, že Al Shabaab sa k väčšine útokov hlási a že toho času Al Shabaab prešiel na partizánsky spôsob boja) a
- že v konaní správneho orgánu bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (uvedený odvolací dôvod splnomocnená zástupkyňa navrhovateľa oprela o skutočnosť, že navrhovateľ v skutkovo obdobných prípadoch nerozhodol tak, aby v rozhodovaní správneho orgánu nevznikali neodôvodnené rozdiely; zároveň poznamenala, že odporca

krátko pred vydaním rozhodnutia poskytol doplnkovú ochranu z dôvodu reálnej hrozby vážneho bezprávia osobám pochádzajúcim z mesta V.T.B., vzdialeného iba 25 km od O.).

S ohľadom na vyššie zmienené skutočnosti splnomocnená zástupkyňa navrhovateľa mala za to, že dôvody na poskytnutie doplnkovej ochrany u navrhovateľa stále trvajú a že by navrhovateľ v prípade návratu do krajiny pôvodu bol vystavený hrozbe vážneho bezprávia alebo aj smrti. Na podporu svojich tvrdení splnomocnená zástupkyňa navrhovateľa súdu doložila informácie o krajine pôvodu navrhovateľa (časovo datované k mesiacom júl a október 2012), mapujúce bezpečnostnú situáciu v krajine pôvodu navrhovateľa, ako i kópiu listu zo dňa 22.01.2013 od IOM Medzinárodnej organizácie pre migráciu, v rámci ktorej IOM konštatoval, že z dôvodu zlej bezpečnostnej situácie v Z. toho času nerealizuje asistované dobrovoľné návraty do južnej a centrálnej časti Z. W. F..

Odporca vo vyjadrení k opravnému prostriedku navrhol napadnuté rozhodnutie ČAS: MU-781-10/PO-Ž-2012 zo dňa 24.01.2013 o nepredĺžení doplnkovej ochrany potvrdiť.

Správny orgán konštatoval dostatočné zistenie skutkového stavu veci realizované tak vykonaním pohovoru s navrhovateľ, ako i vyhľadáním informácií o krajine pôvodu navrhovateľa, ktoré boli založené do spisu. Opätovne poukázal na pozitívne zmeny v bezpečnostnej situácii Z. a stabilizáciu situácie v krajine. Zároveň dodal, že nepriaznivé sociálno- ekonomické podmienky či stresy z dôvodu dočasných konfliktných situácií v krajine (hoci aj podopreté prehlásením žiadateľa o možnosti jeho prenasledovania v domovskej krajine) nie sú dôvodom na to, aby sa zneužíval inštitút doplnkovej ochrany na dodatočné zlegalizovanie si pobytu na území Slovenskej republiky, ktorú si navrhovateľ po nezákonnom vstupe na jej územie vybral za svoju cieľovú krajinu.

V nadväznosti na charakter správ, doložených splnomocnenou zástupkyňou navrhovateľa, odporca poznamenal, že tieto boli v prevažnej časti stiahnuté z internetových stránok a ich obsah vychádzal z verejných a sčasti neverejných informačných zdrojov, ktoré boli rešeršované, vyhodnocované a upravované. S ohľadom na zmienené skutočnosti mal odporca za to, že tieto správy neboli spôsobilé sprostredkovať úplný, vyčerpávajúci obraz k určitej krajine alebo k určitej otázke a teda že sa z nich nedala odvodiť ani azylová relevancia jednotlivého prípadu ani možný status utečenca.

Krajský súd v Košiciach ako vecne a miestne príslušný preskúmal napadnuté rozhodnutie odporcu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia pojednávania podľa § 250f ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“), v spojení s § 156 ods. 1, 3 O.s.p. a dospel k záveru, že opravný prostriedok navrhovateľa je dôvodný.

Deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu v súlade s ustanovením § 156 ods. 1, ods. 3 O. s. p. a rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 29.05.2013 o 09:00 hod..

Podľa ustanovenia § 13a zákona o azyle ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ktorému neudelilo azyl, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

- Podľa § 2 písm. f) zákona o azyle na účely tohto zákona sa rozumie vážnym bezpráviám
1. uloženie trestu smrti alebo jeho výkon,
 2. mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest, alebo
 3. vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu.

V zmysle § 15a ods. 1 zákona o azyle v znení zákona č. 451/2008 Z. z. doplnková ochrana zaniká:

- a) udelením azylu na území Slovenskej republiky,
- b) udelením povolenia na trvalý pobyt na území Slovenskej republiky,
- c) písomným vyhlásením o vzdaní sa doplnkovej ochrany,
- d) smrťou,
- e) nepredĺžením doplnkovej ochrany alebo
- f) zrušením doplnkovej ochrany.

Doplnková ochrana podľa § 13a a 13b sa poskytuje na jeden rok; po uplynutí jedného roka sa poskytovanie doplnkovej ochrany na žiadosť predĺži vždy o jeden rok, ak sú splnené podmienky uvedené v § 13a alebo 13b a nie sú dôvody na jej neposkytnutie podľa § 13c ods. 2 až 4. Cudzinec je povinný podať žiadosť podľa predchádzajúcej vety najskôr 90 dní pred uplynutím trojročnej lehoty a najneskôr v posledný deň tejto lehoty. Žiadosť sa podáva na úradnom tlačive, ktorého vzor je uvedený v prílohe č. 2a, osobne na policajnom útvere podľa miesta pobytu; vyplnenú žiadosť policajný útvar

bezodkladne zašle ministerstvu. (ustanovenie § 20 ods. 3 zákona o azyle)

Vo vzťahu k preskúmvanej forme medzinárodnej ochrany, a to doplnkovej ochrane, krajský súd udáva, že jej zmyslom a účelom je poskytnúť subsidiárnu ochranu a možnosť legálneho pobytu na území SR tým žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorým nebol udelený azyl, ale u ktorých by bolo (z dôvodov taxatívne uvedených v zákone) neúnosné, neprimerané či inak nežiaduce požadovať ich vycestovanie. Hoci sa aplikácia inštitútu doplnkovej ochrany viaže k objektívnym hrozbám po prípadnom návrate žiadateľa do krajiny pôvodu, teda čiastočne k iným skutočnostiam nastávajúcim v odlišnom čase než v prípade aplikácie inštitútu azylu, sú pri rozhodovaní o poskytnutí či neposkytnutí doplnkovej ochrany do značnej miery určujúce tvrdenia samotného žiadateľa, z ktorých je potrebné vychádzať.

Krajský súd sa stotožnil s odôvodnením odporcu v prípade nepredĺženia doplnkovej ochrany v nadväznosti na ustanovenie § 2 písm. f) bod 1 a 2 zákona o azyle, nakoľko navrhovateľ v priebehu konania pred odporcom neuviedol, že by sa bol v krajine pôvodu dopustil skutku, za ktorý by mu mohol byť uložený trest smrti a preto možno vážne bezprávie v podobe uloženia trestu smrti alebo jeho výkonu vylúčiť. Sám navrhovateľ uviedol, že v Z. nebol väznený, zatknutý alebo zadržaný oficiálnymi štátnymi orgánmi a nebolo preukázané, že by mal v krajine pôvodu nejaké problémy so Z. štátnymi orgánmi a teda vážne bezprávie v podobe mučenia, neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestu v prípade navrhovateľa bolo možné taktiež vylúčiť. Krajský súd sa do tejto miery stotožnil so závermi odporcu a uvádza, že odporca pri rozhodovaní o tejto otázke považoval do značnej miery tvrdenia samotného žiadateľa, z ktorých vychádzal, za určujúce.

Vo vzťahu k ustanoveniu § 2 písm. f) bod 3 zákona o azyle však krajský súd považuje závery odporcu za nedostatočné, nakoľko v odôvodnení absentovali jasné, výstižné a najmä časovo aktuálne závery o bezpečnostnej situácii v krajine pôvodu navrhovateľa v mieste jeho posledného bydliska- v meste O., datované čo najbližšie k času vydania rozhodnutia odporcu. Zjavným pochybením v prípade preskúmvaného rozhodnutia bol taktiež charakter doložených správ, z ktorých správny orgán pri písaní rozhodnutia vychádzal (jednalo sa o správy prevažne politického a hospodárskeho charakteru a správy sa len okrajovo venovali bezpečnostnej situácii v krajine- najmä z pohľadu útokov na civilistov po tvrdenom stiahnutí Al Shabaab z kľúčových pozícií v meste O.). Obsahový charakter doložených správ teda krajský súd považuje za nedostatočný a najmä nerelevantný pre možnosť správneho právneho posúdenia otázky predĺženia, respektíve nepredĺženia doplnkovej ochrany tak, ako to namietal navrhovateľ prostredníctvom svojej splnomocnenej zástupkyne.

So zreteľom na uvedené, v ďalšom konaní bude preto povinnosťou odporcu doplniť:

- dokazovanie doplnením aktuálnych správ z dostupných zdrojov o súčasnej bezpečnostnej situácii v Z., konkrétne v meste O., so zameraním sa na život civilistov,
- ako i aktuálne informácie o realizovaní, respektíve nerealizovaní asistovaných dobrovoľných návratov do Z.,

a v kontexte aktuálnej bezpečnostnej situácie nanovo vyhodnotiť tvrdenia navrhovateľa a skutočnosti, ktorými odôvodňuje svoje obavy o svoju bezpečnosť v prípade návratu do krajiny pôvodu.

Po doplnení dokazovania odporcu opätovne posúdi, či v prípade navrhovateľa sú/ nie sú dôvody na predĺženie doplnkovej ochrany v zmysle ustanovenia § 13a zákona o azyle a či tieto predstavujú/ nepredstavujú reálnu hrozbu vážneho bezprávia z dôvodov uvedených v § 2 písm. f) bod 3 zákona o azyle.

Povinnosťou odporcu v konaní bude taktiež vysporiadať sa s prísomom IOM Medzinárodnej organizácie pre migráciu zo dňa 22.01.2013, v zmysle ktorého sa z dôvodu zlej bezpečnostnej situácie asistované dobrovoľné návraty do južnej a centrálnej časti Z. W. F. nerealizujú.

V nadväznosti na druhú odvoláciu námietku splnomocnenej zástupkyne navrhovateľa, týkajúcu sa povinnosti odporcu ako správneho orgánu rozhodovať o skutkovo obdobných prípadoch tak, aby nevznikali neodôvodnené rozdiely, odvolací súd s odkazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“) sp. zn. 1 SžA/33/2011 zo dňa 19.07.2011 záverom poznamenáva, že samotná skutonosť, že správny orgán poskytol v iných prípadoch žiadateľom istú formu medzinárodnej ochrany nie je sama o sebe dôvodom na spochybnenie zákonnosti rozhodnutia odporcu a taktiež z nej nie je možné vyvodiť záver, že správny orgán nerešpektoval princíp predvídateľnosti rozhodnutí správnych orgánov, ktorý je uvedený v § 3 ods. 4 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní. V tejto súvislosti zároveň súd dáva do pozornosti skutočnosť, že v azylovom konaní je správny orgán povinný každú žiadosť o poskytnutie medzinárodnej ochrany posúdiť individuálne.

S ohľadom na vyššie zmienenú argumentáciu krajský súd napadnuté rozhodnutie odporcu zo dňa

24.01.2013 ČAS: MU-781-10/PO-Ž-2012 zrušil podľa § 250q ods. 2, § 250l ods. 2 z dôvodov uvedených v § 250j ods. 2 písm. c) a d) O.s.p. a vec vrátil odporcovi na ďalšie konanie. Krajský súd mal za to, že v prípade napadnutého rozhodnutia odporca nedostatočne zistil skutkový stav na posúdenie veci a rozhodnutie bolo nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

Podľa § 250r O.s.p., ak súd zruší rozhodnutie správneho orgánu, je správny orgán pri novom prejednaní viazaný právnym názorom súdu.

O trovách konania bolo rozhodnuté v zmysle ustanovenia § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 250l ods. 2 O.s.p.. Navrhovateľ, ktorý mal v konaní úspech, ani jeho splnomocnená zástupkyňa, si právo na náhradu trov konania neuplatnili, odporcovi právo na náhradu trov konania zo zákona nepatrí a preto súd náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.